Głos Gminy Wilkowice

Poniżej prezentujemy archiwalny artykuł autorstwa Katarzyna Pilarz z *Głos Gminy Wilkowice* Rok 2025 nr 4 s. 5

Nowe horyzonty rozwoju lokalnego dzięki wsparciu sztucznej inteligencji

Sztuczna inteligencja coraz śmielej zaznacza swoją obecność w życiu codziennym mieszkańców wielu gmin. Choć jeszcze niedawno kojarzyła się głównie z daleką przyszłością i futurystycznymi wizjami, dzisiaj skutecznie usprawnia transport, edukację czy ochronę zdrowia, a nawet pomaga w pozyskiwaniu środków unijnych. W efekcie mniejsze miejscowości mogą dorównać większym ośrodkom, bez utraty własnej specyfiki i tożsamości.

Dzięki zaawansowanym systemom analizy danych możliwe jest znacznie precyzyjniejsze planowanie rozkładów jazdy autobusów i pociągów, co przekłada się na redukcję korków, skrócenie czasu oczekiwania oraz wzrost punktualności. Te rozwiązania, niegdyś zarezerwowane dla metropolii z większym budżetem, dziś stają się dostępne dla mniejszych gmin, otwierając przed nimi nowe możliwości rozwoju. Równocześnie intensywnie rozwijane platformy edukacyjne wykorzystujące sztuczną inteligencję pozwalają uczniom kształcić się w sposób ściśle dopasowany do ich indywidualnych potrzeb i tempa nauki. W dziedzinie ochrony zdrowia AI wspiera personel medyczny w szybszym i trafniejszym diagnozowaniu chorób, korzystając z rozległych baz danych i analizując symptomy w czasie rzeczywistym. Co więcej, zaawansowane algorytmy przyczyniają się do dynamicznego rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, umożliwiając bardziej precyzyjne prognozowanie popytu, monitorowanie trendów rynkowych oraz efektywniejsze planowanie działań marketingowych. W sytuacjach kryzysowych, takich jak klęski żywiołowe, inteligentne systemy generują błyskawiczne alerty, poprawiając koordynację działań ratunkowych i zwiększając bezpieczeństwo mieszkańców. Nie do przecenienia jest też jej wpływ na ochronę środowiska – inteligentne harmonogramy odbioru odpadów, optymalizacja zużycia energii i wody czy inwestycje w odnawialne źródła energii stanowią realne wsparcie w budowaniu proekologicznego podejścia na poziomie samorządowym.

Równie ważna staje się rola sztucznej inteligencji w kwestii pozyskiwania funduszy. Algorytmy mogą wnikliwie analizować wytyczne programów dofinansowań, tak aby dopasować projekt do kluczowych kryteriów oceny. Dzięki temu gmina minimalizuje ryzyko błędów formalnych i nieprecyzyjnych opisów, które często bywają przyczyną odrzucenia wniosku. Wartość tkwi również w trafnej ocenie zagrożeń – na podstawie danych z podobnych projektów sztuczna inteligencja jest w stanie wskazać ewentualne obszary ryzyka (organizacyjnego czy finansowego) i podpowiedzieć najbardziej adekwatne środki zaradcze. Wszystko to przekłada się na większą szansę skutecznego pozyskania dofinansowania oraz optymalnego zarządzania przyznanymi środkami. Dodatkowo algorytmy mogą rekomendować działania zwiększające wartość merytoryczną projektu lub sugerować sposób na uzyskanie synergii między kilkoma inicjatywami, co często jest wysoko oceniane przy rozstrzyganiu konkursów grantowych. Rezultat to nie tylko poprawa jakości

samych wniosków, ale także możliwość lepszego rozplanowania budżetu i harmonogramu prac, co przekłada się na wzmocnienie rozwoju gminy i wymierne korzyści dla mieszkańców.

Kluczową rolę w tym wszystkim odgrywa jednak nie sama technologia, lecz wyspecjalizowany użytkownik, który potrafi odpowiednio z nią współpracować i wchodzić w dialog z systemem. Sztuczna inteligencja najlepiej funkcjonuje właśnie wtedy, gdy człowiek nadaje jej kierunek, weryfikuje wyniki i zapewnia właściwy kontekst. Przy odpowiednim przygotowaniu nie trzeba obawiać się, że sztuczna inteligencja całkowicie zastąpi człowieka czy przejmie kontrolę nad jego pracą – w rzeczywistości wspiera działania ludzi i uwalnia ich potencjał, zwłaszcza w sferach wymagających kreatywnego myślenia i empatii. Specjaliści przyszłości, w tym urzędnicy, nauczyciele czy przedsiębiorcy, będą dysponować nowymi umiejętnościami i narzędziami, aby sprawniej współdziałać z zaawansowanymi systemami, wyrabiając sobie biegłość w selekcjonowaniu i interpretacji wygenerowanych wyników.

Nie bez znaczenia jest konieczność stałego rozwoju modeli i ich zasilania aktualnymi, wielowymiarowymi danymi. Dynamicznie zmieniające się przepisy, regulacje prawne, gospodarcze czy społeczne wymagają ciągłej aktualizacji budowanych modeli, na których opierają się algorytmy, aby uniknąć nieścisłości, błędów lub tzw. „halucynacji". Praktyka pokazuje, że najlepsze wyniki osiąga się wtedy, gdy doświadczony człowiek wnosi swoją wiedzę oraz wyczucie kontekstu, a system bazuje na rzetelnych, możliwie najbardziej kompletnych zestawach informacji. W ten sposób można w pełni wykorzystać możliwości sztucznej inteligencji i tworzyć realne, przełomowe rozwiązania, które służą wszystkim mieszkańcom gminy czy miasta, gwarantując rozwój gospodarczy, ekologiczny i społeczny. Właściwie przygotowane i zasilane rzetelnymi informacjami modele mogą przynosić realne korzyści dla społeczności – od wzmocnienia lokalnej gospodarki i zwiększenia szans mieszkańców na edukację na wysokim poziomie po lepszą ochronę zdrowia i wsparcie w pozyskiwaniu zewnętrznych środków.

Finalnie nie chodzi więc o to, żeby zdjąć z człowieka wszystkie obowiązki i przenieść je na maszyny, ale raczej o to, aby maksymalnie poprawić precyzję, efektywność i tempo podejmowanych działań, co przekłada się na wyraźną poprawę jakości życia. Świadomość tego faktu, poparta otwartym dialogiem i zaangażowaniem różnych grup społecznych, może uczynić sztuczną inteligencję narzędziem, które realnie zmienia oblicze samorządów i wytycza drogę rozwoju sprawnych, mądrze zarządzanych gmin. W grupie ludzi wyposażonych w nowe kompetencje i wspartych zaawansowanymi systemami analizy danych przejawia się największy potencjał lokalnych społeczności na długie dekady. Dzięki kierowaniu algorytmami i wykorzystywaniu ich wyników w sposób odpowiedzialny i etyczny szansa na tworzenie przyjaznych do życia miejsc staje się zdecydowanie większa. Lokalne społeczności stają się bardziej dynamiczne, kreatywne i odporne na zmienność współczesnego świata. Wszystko zależy od odpowiedzialnego spojrzenia na możliwości, jakie dają innowacje, i od umiejętnego włączenia ich w codzienne działania – tak, by technologia służyła wszystkim mieszkańcom, zachowując lokalną specyfikę i tożsamość.

Radna Gminy Wilkowice Katarzyna Pilarz